

Lärarkollen: Fk-6

Lärarkollen är ett kartläggningsmaterial för elever i fk-6 som syftar till att ge en tydligare bild av en enskild elevs funktionsförmågor. Vilka situationer i skolan klarar eleven bra respektive mindre bra?

Materialet är uppdelat i 13 områden, där varje område fokuserar på en viss funktionsförmåga.

Lärarkollen bör kompletteras med *Elevkollen*, ett kartläggningsmaterial som fylls i tillsammans med eleven. Här ligger fokus på elevens egen upplevelse av olika situationer i vardagen i skolan.

Vi rekommenderar att låta en kollegiehandledare leda de reflekterande samtalen när materialet är ifyllt eftersom utveckling bäst sker i handledningssituationer.

Observera att Lärarkollen inte är ett diagnostiskt material. Det är framtaget för att hjälpa pedagoger att tydligare se inom vilket eller vilka områden en elev har svårigheter, och för att ge nycklar till hur skoldagen kan anpassas efter elevens behov. Eftersom barns och ungdomars hjärnor ständigt utvecklas och situationer förändras ger Lärarkollen en bild av hur eleven fungerar i ett visst sammanhang vid en viss tidpunkt.

Instruktion

1. Fyll i materialet genom att ta ställning till olika påståenden och ge exempel på vad ni upplever att eleven klarar av sällan/aldrig, ibland eller alltid/oftast. Du som lärare kan fylla i materialet på egen hand, men vi rekommenderar att du gör det tillsammans med dina kollegor så att ni får en så mångfacetterad och rättvisande bild av eleven som möjligt.

Vissa påståenden i materialet innehåller flera led, till exempel "eleven kan sätta ord på egna och andras känslor". Om eleven kan beskriva sina egna känslor men har svårt för att beskriva andras kan den del av påståendet strykas som eleven klarar av.

2. Om eleven sällan eller aldrig klarar av en viss situation betyder det att ni behöver anpassa undervisningen. Beslut om att erbjuda hjälpmedel, göra förändringar i den fysiska miljön eller på annat sätt ge eleven bättre förutsättningar att lyckas kan med fördel fattas i samband med kollegial handledning.

Lärarkollen

Elevens namn:	Klass:
Uppgiftslämnare:	

1. Språk

VAD VI SER					VAD VI GÖR
Eleven kan:	SÄLLAN/ ALDRIG	IBLAND	ALLTID/ OFTAST	VET EJ	VAD VI REDAN GÖR:
a) uppfatta språkljuden i ett ord.					VAD VI MER KAN GÖRA:
b) uttala språkljuden på rätt sätt.					
c) böja orden grammatiskt rätt och bygga korrekta meningar.					
d) hitta orden och berätta sammanhängande.					
e) uppfatta och förstå muntliga instruktioner.					
f) svara på muntliga frågor.					
g) be om hjälp, till exempel genom att ställa frågor.					
h) formulera sig skriftligt.					
Kommentarer:					

2. Aktivering (exekutiv funktion)

VAD VI SER					VAD VI GÖR
Eleven kan:	SÄLLAN/ ALDRIG	IBLAND	ALLTID/ OFTAST	VET EJ	VAD VI REDAN GÖR:
a) själv avgöra vilket material som behövs för en aktivitet eller ett självständigt arbete.					VAD VI MER KAN GÖRA:
b) komma igång med en aktivitet eller eget arbete.					
c) förstå klockan, scheman, tidslinjer, punktlister etc.					
d) förstå en tidsangivelses innebörd, till exempel vad som händer vid ett visst klockslag.					
e) hålla ordning på tiden utan att behöva fråga andra.					
f) någorlunda förstå hur lång tid saker tar.					
Kommentarer:					

3. Fokus (exekutiv funktion)

VAD VI SER					VAD VI GÖR
Eleven kan:	SÄLLAN/ ALDRIG	IBLAND	ALLTID/ OFTAST	VET EJ	VAD VI REDAN GÖR:
a) behålla uppmärksamheten i ett samtal.					VAD VI MER KAN GÖRA:
b) behålla fokus när hen läser.					
c) behålla fokus när hen ser en film.					
d) bortse från irrelevanta ljud, till exempel småprat.					
e) återgå till arbete efter att ha blivit avbruten.					
Kommentarer:					

4. Ansträngning (exekutiv funktion)

VAD VI SER					VAD VI GÖR
Eleven kan:	SÄLLAN/ ALDRIG	IBLAND	ALLTID/ OFTAST	VET EJ	VAD VI REDAN GÖR:
a) motivera sig själv att komma igång med en icke självvald uppgift.					VAD VI MER KAN GÖRA:
b) motivera sig själv att fortsätta med ett arbete även om det blir jobbigt.					
c) varva ner när det är meningen att koppla av eller ta det lugnt.					
Kommentarer:					

5. Emotion (exekutiv funktion)

VAD VI SER					VAD VI GÖR
Eleven kan:	SÄLLAN/ ALDRIG	IBLAND	ALLTID/ OFTAST	VET EJ	VAD VI REDAN GÖR:
a) sätta ord på egna och andras känslor.					VAD VI MER KAN GÖRA:
b) hantera starka känslor.					
c) hyfsat snabbt komma tillbaka till normalläge efter starka känslor.					
Kommentarer:					

6. Minne (exekutiv funktion)

VAD VI SER					VAD VI GÖR
Eleven kan:	SÄLLAN/ ALDRIG	IBLAND	ALLTID/ OFTAST	VET EJ	VAD VI REDAN GÖR:
a) komma ihåg en enkel instruktion eller något som blivit bestämt.					VAD VI MER KAN GÖRA:
b) komma ihåg en instruktion som innehåller flera led.					
c) komma ihåg viktiga papper, material och tillhörigheter.					
d) komma ihåg vad hen ska hämta, göra eller säga.					
e) hålla information i arbetsminnet för att slutföra en uppgift.					
f) (från åk 4) komma ihåg rätt information vid rätt tillfälle, till exempel vid en kunskapskontroll.					
Kommentarer:					

7. Handling (exekutiv funktion)

VAD VI SER					VAD VI GÖR
Eleven kan:	SÄLLAN/ ALDRIG	IBLAND	ALLTID/ OFTAST	VET EJ	VAD VI REDAN GÖR:
a) stanna upp och tänka efter innan hen handlar.					VAD VI MER KAN GÖRA:
b) vänta på sin tur.					
c) visa hänsyn när andra reagerar negativt.					
d) förstå konsekvenser av sitt eget handlande.					
Kommentarer:					

8. Flexibilitet (exekutiv funktion)

VAD VI SER					VAD VI GÖR
Eleven kan:	SÄLLAN/ ALDRIG	IBLAND	ALLTID/ OFTAST	VET EJ	VAD VI REDAN GÖR:
a) klara av övergångar mellan olika situationer eller aktiviteter.					VAD VI MER KAN GÖRA:
b) Vistas i en ny miljö utan att reagera negativt.					
c) Möta nya människor utan att reagera negativt.					
d) vara följsam i förhållande till vad vuxna bestämt.					
e) låta andra barn bestämma i lekar och aktiviteter.					
f) visa intresse för sådant som är nytt, till exempel nya aktiviteter, uppgifter eller fakta.					
Kommentarer:					

9. Sammanhangsförståelse

VAD VI SER					VAD VI GÖR
Eleven kan:	SÄLLAN/ ALDRIG	IBLAND	ALLTID/ OFTAST	VET EJ	VAD VI REDAN GÖR:
a) se helheten och inte bara fokusera på detaljer.					VAD VI MER KAN GÖRA:
b) veta vad som är viktigt och oviktigt i ett samtal, en genomgång, en text eller film.					
c) generalisera erfarenheter, det vill säga finna lösningar på ett nytt problem eller i en ny situation.					
Kommentarer:					

10. Mentalisering och socialt samspel

VAD VI SER					VAD VI GÖR
Eleven kan:	SÄLLAN/ ALDRIG	IBLAND	ALLTID/ OFTAST	VET EJ	VAD VI REDAN GÖR:
a) förstå hur en annan person kan tänka, känna och reagera.					VAD VI MER KAN GÖRA:
b) förstå skämt och/eller ironi.					
c) anpassa sitt sätt att prata och handla i relation till mottagare och situation.					
d) vara hjälpsam.					
e) förstå och använda kroppsspråk, mimik och ögonkontakt på passande sätt.					
f) följa samtalsregler, till exempel turtagning och att hålla sig till ämnet.					
g) delta i lek med flera andra barn.					
Kommentarer:					

11. Sinnesintryck

VAD VI SER					VAD VI GÖR
Eleven kan:	SÄLLAN/ ALDRIG	IBLAND	ALLTID/ OFTAST	VET EJ	VAD VI REDAN GÖR:
a) vistas i ljudlig miljö utan att bli negativt påverkad.					VAD VI MER KAN GÖRA:
b) vistas i miljöer med skarpt ljus utan att bli negativt påverkad.					
c) vistas i rörig miljö utan att bli negativt påverkad.					
d) vistas i en miljö med många visuella intryck, till exempel skarpa färger eller mönster i inredningen.					
e) hantera beröring, till exempel ett handslag eller en kram, utan att bli negativt påverkad.					
f) vistas i en miljö med lukter utan att bli negativt påverkad.					
g) hitta på skolan.					
Kommentarer:					

12. Motorisk förmåga

VAD VI SER					VAD VI GÖR
Eleven kan:	SÄLLAN/ ALDRIG	IBLAND	ALLTID/ OFTAST	VET EJ	VAD VI REDAN GÖR:
a) röra sig i rummet utan att gå in i möbler eller andra elever.					VAD VI MER KAN GÖRA:
b) sitta kvar på en stol utan att glida av, falla eller säcka ihop över bordet.					
c) hålla upp dryck, ta mat och bära en bricka utan att spilla.					
d) använda riktig pennfattning.					
e) klippa, klistra och måla.					
Kommentarer:					

13. Teoretisk begåvning

VAD VI SER					VAD VI GÖR
Eleven kan:	SÄLLAN/ ALDRIG	IBLAND	ALLTID/ OFTAST	VET EJ	VAD VI REDAN GÖR:
a) lätt ta till sig nya kunskaper och minnas dem.					VAD VI MER KAN GÖRA:
b) använda inlärd kunskap i nya sammanhang.					
c) göra logiska slutledningar, exempelvis förstå en matematisk talserie.					
d) förstå en karta, ritning eller visuell instruktion.					
e) (från åk. 4) visa förmåga till abstrakt tänkande.					
f) (från åk. 4) visa förmåga till nyanserad reflektion och kritiskt tänkande.					
Kommentarer:					